

**Programiranje
za Internet**
 predavanja
 v.as.mr. Samir Lemeš
 slemes@mf.unze.ba

COURSE DEVELOPMENT PROGRAM +
 financed by
 Austrian
 Development Cooperation

18. Macromedia Dreamweaver

- Meta oznake i komentari
- Pravljenje spoljnih kaskadnih opisa stilova
- Mijenjanje postojećeg stila
- Izrada kaskadnih opisa CSS stilova za hiperveze
- Povezivanje s postojećim opisom stila

Meta oznake

- Identifikuju i opisuju dokument,
- Daju podatke o vlasniku autorskih prava,
- Identifikuju njegove autore ili dizajnere,
- Preusmjeravaju posjetioce na druge strane,
- Određuju njegove autore ili dizajnere,
- Određuju izgled sažetka dokumenta koji se prikazuje u nekim pretraživačima
- Utiču na redoslijed pojavljivanja dokumenta u pretraživačima

Komentari

- HTML komentari se koriste za pravljenje bilježaka u kodu, za objašnjavanje svrhe pojedinih dijelova koda, ili kada treba onemogućavati izvršavanje dijela koda, da se on ne obriše.
- View,
Head Content

Meta oznake i komentari

- "Design View" ili "Code and Design View"
- neposredno poslije oznake `</title>`, Insert, HTML, Head Tags, Description

Pravljenje spoljnih kaskadnih opisa stilova

- Opisi stilova mogu biti snimljeni sami za sebe i povezani s jednim ili više dokumenata.
- Spoljni opis stila za dokument se automatski vezuje s dokumentom za koji je bio napravljen.
- Spoljni opis stila je tekstualna datoteka koja sadrži samo specifikacije stilova.
- Prednost spoljnih opisa stilova je da ih možete povezati i s drugim dokumentima

Pravljenje spoljnih kaskadnih opisa stilova

- Kreirajte novu datoteku i snimite je pod imenom primjer2.html.
- U tu datoteku unesite neki tekst, označite taj tekst i promijenite mu sljedeće osobine:
 - Font: Times New Roman
 - Veličina slova: 14
 - Boja slova: crvena (#FF0000)

Pravljenje spoljnih kaskadnih opisa stilova

- U kodu dokumenta označeni tekst će se umetnuti između oznaka `<span class="Style 1">` i `</span>`, a u zaglavlju dokumenta će se kreirati definicija stila "Style 1":

```
<style type="text/css">
<!--
.style1 {
  font-family: "Times New Roman", Times, serif;
  font-size: 16px;
  font-weight: bold;
  color: #FF0000;
}
-->
</style>
```

Pravljenje spoljnih kaskadnih opisa stilova

- Naredbom Text, CSS Styles, Export možete taj stil izvesti u spoljnu datoteku, kojoj možete dati proizvoljno ime; datoteka automatski dobija ekstenziju .css

Pravljenje spoljnih kaskadnih opisa stilova

- Text, CSS Styles, Attach style sheet pridružuje datoteku sa spoljnim opisima stilova html datoteci.

- Unutar `<head></head>` pojavit će se tekst:

```
<link href="stilovi.css"
rel="stylesheet" type="text/css" />
```

- Može se obrisati dio koda između `<style type="text/css">` i `</style>`

Pravljenje spoljnih kaskadnih opisa stilova

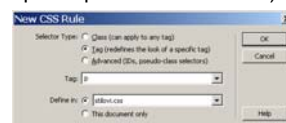
- Tako kreirani opis stila se na neki drugi tekst primjenjuje tako što se tekst označi, a zatim u panelu svojstava izabere taj opis stila iz polja Style.

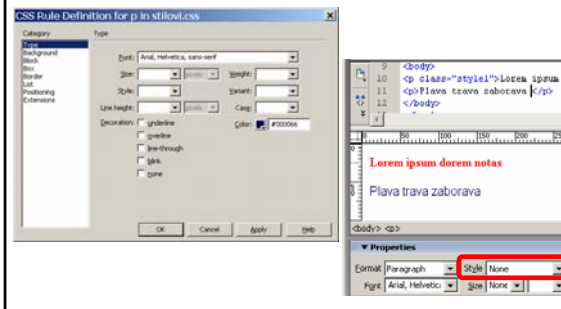
- Mogu se redefinisati postojeće oznake (tagovi) tako da imaju posebne osobine

Pravljenje spoljnih kaskadnih opisa stilova

- Text, CSS Styles, New
- U dijalogu izaberite "Tag" za redefinisanje postojećih oznaka, a zatim u padajućem meniju "Tag" izaberite npr. oznaku "p" (tako će svi pasusi u dokumentu koji se nalaze unutar oznaka `<p>` i `</p>` imati te osobine).

Pravljenje spoljnih kaskadnih opisa stilova

Pravljenje spoljnih kaskadnih opisa stilova

- U datoteci "stilovi.css" se nakon redefinisjanja stila oznake "p" pojavljuje sljedeći tekst:


```
p {
  font-family: Arial, Helvetica, sans-serif;
  color: #000066;
}
```
- Obratite pažnju da se ispred oznake "p" ne nalazi tačka (za razliku od prethodnog stila, čije je ime napisano kao ".style1")

Pravljenje spoljnih kaskadnih opisa stilova

- Tačka ispred imena označava da se taj opis stila može dodati uz bilo koju drugu html oznaku (npr., uz <tr> ili <a>, tako što se izabere taj stil iz panela svojstava ili se uz oznaku upiše `class="naziv opisa stila"`:


```
<p class="style1">Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.</p>
```
- Sve osobine nabrojane u definiciji opisa stila nalaze se unutar vitičastih zagrada "{" i "}", a svaka se završava znakom tačka-zarez (;)

Mijenjanje postojećeg stila

- Izmjena spoljnog opisa stila mijenja sve dokumente koji ga koriste
- Window, CSS Styles
- Desni klik, Edit
- Ako je na isti tekst primijenjeno više stilova čiji se atributi sukobljavaju, browser koristi specifikacije stila koji je najviše ugniježđen (najbliži samom tekstu)

Mijenjanje postojećeg stila

- Redoslijed primjene stilova je:
 - spoljni stilovi (stilovi koji su najdalje od teksta; najniži prioritet)
 - unutrašnji stilovi
 - namjenski stilovi primijenjeni na tekst strane
 - lokalno formatiranje, npr. bold ili italic, (stil najbliži tekstu; najviši prioritet)
- Unutrašnji stil ima prednost pred spoljnim

Uklanjanje CSS stila

- Ako je namjenski stil primijenjen na cio pasus, postavite tačku umetanja u pasus i pritisnite dugme **No CSS Style** na panou **CSS Styles**.
- Time ste obrisali i definiciju stila i njegovo formatiranje teksta.
- Ako je namjenski stil bio primijenjen samo na dio teksta u pasusu, postavite tačku umetanja u riječ formatiranu pomoću tog stila i zatim pritisnite dugme **No CSS Style** na panou **CSS Styles**.

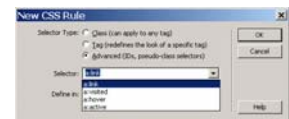
Izrada CSS stilova za hiperveze

- Kaskadni opisi stilova mogu se upotrijebiti za mijenjanje izgleda dinamičke hiperveze s različitim atributima za njena različita stanja.
- Različita stanja oznake <a> aktiviraju se kada posjetilac npr. pokaže hipervezu, pritisne je itd.
- U padajućoj listi **Selector** u okviru za dijalog **New Style**, Dreamweaver nudi četiri standardna stanja oznake <a> koja olakšavaju izbor formatiranja hiperveza na stranicama.
- Ova vrsta CSS stilova zove se pseudoklasa.

Izrada CSS stilova za hiperveze

- Četiri moguća stanja hiperveza pojavljuju se u padajućoj listi **Selector** zato što se ona mijenjaju u zavisnosti od aktivnosti posjetioaca.
- Opcije u padajućoj listi su:

a:link
a:visited
a:hover
a:active

Izrada CSS stilova za hiperveze

- **Active** formatira hipervezu kada je izabrana ili neposredno pošto je pritisne posjetilac; podrazumijevana boja u ovom stanju je crvena.
- **Link** formatira hipervezu kada je u normalnom stanju; podrazumijevana boja u ovom stanju je plava.
- **Visited** formatira hipervezu nakon što ju je pritisnuo posjetilac; podrazumijevana boja u ovom stanju je ljubičasta.
- **Hover** formatira hipervezu kada je posjetilac pokaže; podrazumijevana boja u ovom stanju je crvena.

Izrada CSS stilova za hiperveze

- Pomoću opisanih kaskadnih opisa stilova, hiperveze se mogu prikazivati i bez uobičajenog podvlačenja:
- U okviru za dijalog "stilovi.css" izaberite a:link i pritisnite dugme Edit.
- U okviru za dijalog Style Definition izaberite **None** u grupi **Decoration**.

Povezivanje s postojećim opisom stila

- Dreamweaver nudi gotove CSS stilove.
- **File, New**, na kartici **General** izaberite **CSS Style Sheets** u spisku **Category**.
- U spisku **CSS Style Sheets** izaberite opis stila koji hoćete da koristite i pritisnite dugme **Create**.
- Opis stilova možete da upotrebljavate kakvi jesu ili da ih mijenjate i prilagođavate.

Povezivanje s postojećim opisom stila

- Text, CSS Styles, Attach Style Sheet
- Otvorit će se okvir za dijalog **Link External Style Sheet**

